

عکس:

image bank

دستگیری متهم به قتل در ایران شد. پنج ماه پس از ارتکاب قتل، پلیس ایران مهرزاد را شناسایی و دستگیر کرد. او پس از دستگیری در اعترافات خود گفت: «من آرایشگر هستم و سال ۲۰۱۰ همراه مادرم به کانادا رفتم.

در این مدت کار می‌کردم. شب حادثه همراه مادرم برای خرید غذا از خانه خارج شدیم. ساعت ۱۹، مادرم را مقابل رستوران پیاده کردم و خودم به پارکینگ رفتم. رستوران غذا نداشت و مادرم از رستوران خارج شد، اما چند پسر جوان که یکی از آنها مقتول بود راه را بر مادرم سد کردند.

به طرفداری از مادرم، از ماشین پیاده شدم و خودم را به او رساندم. با آنها درگیر شدم و مقتول قهوه داغی را که داخل لیوانش بود روی صورتم ریخت و به مادرم فحش داد. از این کار او به شدت عصبانی شدم و با مشت به او ضربه زدم. پلیس کانادا گفته قتل با چاقو بوده، ولی من با مشت او را زدم.»

پرهام پیش از ارتکاب قتل در سال ۲۰۱۳ و به علت خشونت در برابر یک زن در جزیره کورفو در یونان به بیش از ۵۰ سال زندان محکوم شده بود، اما در اکتبر ۲۰۱۵ به دلیل ضمانت‌های خاص، پیش از اتمام دوران محکومیت خود از زندان آزاد شد. سپس به صورت غیرقانونی وارد آلمان شده و مرتکب قتل دختر دانشجوی آلمانی شد.

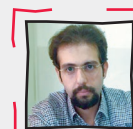
در پرونده‌ای دیگر، جوان ۲۵ ساله‌ای به نام مهرزاد، یک شهروند ایرانی-کانادایی را به نام بهمن ۴۵ ساله با قمه در تورنتو به قتل رساند. پلیس کانادا اعلام کرد متهم این جنایت دو روز پس از ارتکاب قتل همراه مادرش کانادا را به مقصد ایران ترک کرده است و موضوع فرار متهم به ایران را به پلیس اینترپل اعلام کرد.

پلیس اینترپل نیز طی انجام مکاتباتی با بازرسان جنایی در ایران، ارسال عکس و مشخصات متهم فراری، خواستار

قتل هر جایی ممکن است اتفاق بیفتد. گاهی در خانه و شهر و کشور خودت، گاهی هم در دیار غریب. وضعیت قتل‌های داخل کشور که مشخص است و دستگاه‌های نظارتی تکلیف آن را مشخص می‌کنند، اما حساب و کتاب قتل‌هایی که خارج از مرزها اتفاق می‌افتد، چیست و چه می‌شود؟

در یکی از این قتل‌ها که در آلمان رخ داد، یک پناهنده ایرانی ۲۲ ساله به جرم قتل یک دختر آلمانی به حبس محکوم شد. پرهام پس از دستگیری اعتراف کرد در اکتبر ۲۰۱۶ و در شهر فرایبورگ، یک دختر دانشجوی ۱۹ ساله به نام ماریا را ابتدا بیهوش کرده و پس از تجاوز جنسی، او را به داخل رودخانه درایزم انداخته است.

تعیین تکلیف جرم‌های ارتكابی در خارج از کشور

دکتر فرید سلطان قیس

حقوقدان و استاد دانشگاه

در قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲، بحث صلاحیت‌های شخصی، سرزمینی و حمایتی در ارتباط با رسیدگی به جرایم اشخاص مطرح است. در ماده پنج قانون مجازات اسلامی، قانونگذار تصریح کرده است، هر شخصی اعم از ایرانی یا غیر ایرانی، حتی اگر خارج از قلمرو حاکمیت ایران مرتکب یکی از جرایمی که در ادامه این ماده یا بعضی از قوانین خاص آمده است، شود، طبق قوانین جمهوری اسلامی محاکمه و مجازات می‌شود. در صورتی که رسیدگی به این جرایم در خارج از ایران، منجر به صدور حکم محکومیت و اجرای آن شود، دادگاه ایران در تعیین مجازات‌های تعزیری، میزان محکومیت اجرا شده در خارج از کشور را محاسبه کرده و در داخل آن را کاهش می‌دهد. اگر اتباع ایرانی که در خارج از کشور مرتکب جرم شده‌اند، در ایران دستگیر یا مسترد شده باشند، در صورت داشتن این سه شرط، طبق قانون مجازات ایران باید محاکمه شوند. اول؛ جرم انجام شده، طبق قانون جمهوری اسلامی جرم باشد. دوم؛ جرم ارتكابی از جرایم مورد تعزیر باشد. یعنی متهم در جایی که مرتکب جرم شده است، تیرئه نشده یا در صورت محکومیت، مجازات به صورت کلی یا جزئی نسبت به او اجرا نشده باشد. و در نهایت طبق قوانین ایران، دلیلی برای منع، موقوفی تعقیب یا موقوفی اجرای مجازات برای آن فرد وجود نداشته باشد. بر اساس قاعده منع مجازات مضاعف، شخص بواسطه یک جرم دو بار نمی‌تواند مجازات شود. یعنی طبق ماده ۷ قانون مجازات اسلامی، اگر فردی در خارج از کشور مرتکب جرم شد، اما مجازات قسمتی از جرم یا کل جرم نسبت به فرد اعمال نشود، در ایران مجازات می‌شود. از این ماده می‌توان مفهوم مخالف گرفت که اگر تمام محکومیت را گذراند دیگر در ایران مجازات نمی‌شود.

موضوع دیگر، در خصوص جرائمی است که مستوجب حد، قصاص، دیه یا تعزیرات

منصوص شرعی هستند. قانون مجازات کشور در مورد این چهار عنوان جرم سکوت کرده است. حال اگر اتباع ایرانی در خارج از کشور مرتکب جرم شوند، تکلیف چیست؟ مثلاً کسی فردی را به قتل می‌رساند. مجازات آن، قصاص یا دیه است، اما هرچه است، تعزیر نیست. در این صورت چه باید کرد؟ آیا باید طبق ماده ۷ قانون مجازات عمل کنیم، یا نه؟ بنظر می‌رسد، قانونگذار اینجا مساله قاعده منع مجازات مضاعف را ندیده است و حتی به عنوان فرض، اگر یک شخص در ارتباط با هر یک از جرائمی که عنوان شد، در خارج از کشور محاکمه و مجازات هم شده باشد، مرتکبان را در ایران قابل تعقیب و مجازات می‌داند.

ضمن اینکه، حد مجازاتی است که حتما باید بدست مقامی اجرا شود که مشروعیت شرعی را از حاکم اسلام‌یگرفته باشد، به نظر می‌رسد علت سکوت قانون‌گذار در این موضوع به همین دلیل باشد. از آنجاکه دادگاه‌های کشورهای خارجی فاقد مشروعیت شرعی هستند، قانونگذار در این خصوص سکوت کرده و سکوتش هم مبنی بر این است که اگر شخصی مرتکب قتل شد، در خارج از کشور مجازات شد و به زندان هم رفت، اگر در ایران دستگیر شود یا تحت تعقیب قرار بگیرد یا مسترد شود، مجدداً در اینجا محاکمه می‌شود. به عبارت دیگر، سکوت قانونگذار در ارتباط با این بحث، حاکی از عدم پذیرش قاعده منع مجازات مضاعف در جرایم مستوجب حد، قصاص، دیات و جرایم منصوص شرعی است. اداره حقوقی قوه قضائیه هم در سال ۱۳۹۲ در نظریه مشورتی اعلام کرد، ماده ۷ قانون مجازات ناظر به جرایم منصوص شرعی، قصاص، دیات و حدود نمی‌شود. اگر قاتل به کشور برگردد و تحت تعقیب قرار بگیرد، سپس محاکمه شده و جرم قتلش اثبات شود، در صورتی قصاص می‌شود که اولیای دم خواستار اجرای حکم قصاص باشند. اما اگر مقتول مسلمان نبوده یا کافر باشد، طبق قوانین شرعی قانون مجازات جمهوری اسلامی، قاتل قصاص نمی‌شود و فقط باید دیه پرداخت کند.

در پایان باید اشاره کرد، اگر دو ایرانی مسلمان در خارج از کشور با یکدیگر درگیر شوند و یکی مرتکب قتل شود، سپس اولیای دم به ایران مراجعت کرده و درخواست رسیدگی دهند، در این صورت امکان طرح دعوای محکومیت فرد قاتل وجود دارد.

در صورتی که رسیدگی به جرایم در خارج از ایران، منجر به صدور حکم محکومیت و اجرای آن شود، دادگاه ایران در تعیین مجازات‌های تعزیری، میزان محکومیت اجرا شده در خارج از کشور را محاسبه کرده و در داخل آن را کاهش می‌دهد.

